

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓH. VÁ. TAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

„Magyar szédelgés“.

— május 18.

Külföldi lapok irtak erről. Valami házasságközvetítési szédelgésről volt szó, aki itt szötte szövevényes hálóját, amelybe egyik-másik német hozományvadász belebotlott. A machináció egyszerű s közismert. A lapok apróhirdetési részében untig találunk esábitó ajánlatokat, melyekben bőkezűen százazres, sőt milliós menyasszonyokat kínálgat egy-egy élelmes ügynök boldog-boldogtalannak. Az ellenszolgáltatás csekélység. Mindössze egy kis levelezési s utanjárási költség beküldése jön szóba. Következésképp seregestül akadnak reflektálók, akik mohó vágygyal sietnek elsőik lenni s szorgalmasan küldik fel apró garasait az élelmes ágensnek, aki szakszerűen érti a szipolyozást. Előbb-utóbb természetesen kiderül, hogy a százazres vagy milliós menyasszony-jelöltek csak fantáziabeli lények, de az nem tesz semmit. Amor szakavatott szélhámosa már arra ravaszul kieszelt czimeken zsebre dugta a balekeknek rizikóra szánt pénzeit, többnyire jól számítva arra, hogy a felsült hozománykereső gavallérok saját jól felfogott érdekükben hallgatni fognak. A neveltségesség tudva-

levőleg nemcsak Franciaországban öl.

Egy s több ilyen történetet meséltek el a külföldi lapok mostanában, azzal a frappáns megjegyzéssel megtoldva, hogy ez kiválóan: „magyar szédelgés“. A dolog így kissé naiv. A házasságközvetítés szédelgéseinek ez a sablonja ugyan csak nem speciális magyar termék. A külföldön talán már rég kikoptak belőle, mikor hozzánk importálták. Legfeljebb az igaz, hogy itt újabb és sikerültebb művelői akadtak, akik a sablonból művészetet, sőt akárhányszor eredetiséget tudtak faragni, amelyhez a szükséges anyagot többnyire a külföld baleksujetei adtak.

A külföldi lapoknak definíciója azonban, amikor „magyar szédelgést“ említ, mégis gondolkodóba ejt. Nem egészen légből kapott ez s kissé mélyebbre tekintve, van igenis alapja.

Mert a házasságközvetítés-szédelgések — újra ismételve — nem speciális magyar termékek... de a levegőjük, a hátterük, a szereik az a miénk, az magyar.

Sajátos gazdasági és individuális viszonyaink keretében elsősorban büntető igazságszolgáltatásunknak enyhe levegőjében a szélhámos existenciák létbázisa nagyra nőtt,

megszületésükhöz, megújodásukhoz hol liberáliskodón türelemmel, hol az alkalom, majd a kényszerűség különböző fázisaival a mai állapotaink néhol jellegzetesen hozzájárulnak. Buján, szaporán nőnek fel nálunk egyre-másra a legváltozatosabb szélhámos típusok, majd valóságos gyűhelyükké válik a szép Budapest, ahol észrevétlenül elhelyezkedhetnek, keveset háborgatva, nyugodtan üzhetik mesterségüket, mely ravasz kiszámítottsággal, az eszes fortély fegyvereivel a hiszékenyek, a naivak, az ügyetlenek, a megtéveszthetők sarcolására indul...

Nem! A szélhámosok egyik vagy másik neme nem speciális magyar termék, hanem a tömegszélhámosoké s a tömegszélhámosok sajátos magyarbeli jelenség.

Merész állítás, de így van. A külföld panasza, rendőri gyakorlat, ezernyi megfigyelés, kétségkívül igazolásként szolgál, amikor Budapestet a szélhámosok eldorádójának odaállítjuk.

Csak egyre utalunk. Ime az ágensvilág változatos üzelmei. A pénzkölcsön-közvetítés, házasságközvetítő, óvadékkereső, uzsorafelható stb. ügynökök visszaélései mind olyan pregnáns szélhámosok, melyek meggyökeresedtek s szinte

Aki nősülési hóbortban szenved.

Irta: ifj. Széll István.

Kicsipte magát. Fehér szegfű imbolygott gomlyukában, — az ibolyaparfum pedig huzlepérsről sejtetni engedte, hogy Kató Jóska — vizitbe megyen.

Már távoiról mosolygott mikor megpillantott, s én is mosolyogtam, mert hiszen ki ne mosolyogna Kató Jóskán. Állítása szerint márczius 22-én töltötte be a 32. életét, de első mérlegelésre negyvenötnek látszik. Apró szürke szem, vértelen sápadt arc, tar koponyája, — s állandóan gondozott bajusz, — nyáron fantasztikus öltözék, télen nem különben. Ajakán állandóan ott taayázik a „jó reggel“-t, vagy „csókolom a kezeit“ kísértő udvarias mosoly, mely aztán a körülményekhez képest gyöngye, közepszerű és kacajba átmenő szokott lenne.

Engem a közepszerű mosolylyal fogadott tegnap, mely a közfogs és egy pár fogós kérdésem után a kacajba átmenővé változott. Mert Kató Jóska nem tud haragudni. Tavaly télen mikor egy duelom fele összekaszabolta, kacagva mesélte uton-utófélen, hogy mikor az első lapos vágást kapta,

majdaem elájult. Tehát Kató Jóska enni-
való fiu.

— Hogy vagy Jóska? — ráztam meg
egyébként béka hidegségű jobbját.

— Köszönöm kérdésed, barátom, —
felelte ő közepszerű mosolylyal, — pom-
pásan.

— Hova, merre visznek lépteid? —
Amint külsődről látom, aligha nem megint
rosszban töröd a fejedet.

Mosolygása kacajba ment át. Majd
órájára tekintett, s aztán hirtelen karomba
ölté karját.

— Gyerünk, édes barátom, egy feketére,
— szolt gyermekeken billegetve magát.
Beszédem van veled, — tanácsodat kérném.

— Ej, Jóska, — szoltam rosszalólag,
— te megint lányos házhoz igyekszel, mert
tapasztalataim szerint csak ilyenkor szorulsz
tanácsaimra.

Közben megérkezünk a sarok asztal-
hoz. Jóska pillanat alatt cigarettet dugott
fogaim közé, aztán odahuzta székét szoro-
san mellém s fontoskodó arccal, de mo-
solyogva a következőleg suttozott:

— Barátom, kedves jó cimborám.
Szívemre tett kézzel mondom neked, hogy
sorsom fordulóponthoz ért.

— Fül vagyok, barátom.
— Gondold, — folytatta ő, — nősülök.
— Tudom, — hiszen már mondtad.
— Mondtam volna már? — esodálko-
zott. — Ah, barátom, az lehetetlen.

— Pedig mondtad, Jóska, szavamra
tőled hallottam. Boldog arád nevére is
emlékszem. Ha nem csalódom, Hajnal Valé-
riát mondtál, a postafőnök leányát.

— Hajnal Valéria?! — kacagott fel
vállamra ütve. Ő már a múlté, kedves
barátom.

— Ne mond. Szakitottál vele? — Pedig
imádtad, — úgy mondtad.

Erre a szóra egy hajtókára kihörpint-
tette fekete kávéját. Bajusztát gondosan
megtörölvén, bizalmas hangon és mosolyogva
hajolt hozzám.

— Igazságod van, barátom. Szakitot-
tam Hajnal Vallérral. Pedig komoly szán-
dékomból volt nőül venni, csak hogy kellemet-
len felfedezésre jutottam, barátom.

Talán a telekkönyv nem volt
rendben?

— Oh nem, barátom. Szavamra ros-
szul ismersz, ha anyagi javak után futkosó
embernek képzelsz. Más baj volt ott bará-

Tavaszi ruhák tisztítását

kifogástalanul teljesíti
H R A B É C Z Y A N T A L
ruhafestő és vegyszeri tisztító intézete
DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42-dik szám.

kiirthatatlanul beleérődtek már közénk. Erre példa nincs másutt. S mit szóljunk a szédelgések magasabb eszményeihez s gründolások nagyszerű szövetkezeteihez, svindli takarékpénztárakhoz, koronaszövetkezetekhez kiházasító egyletekhez stb. stb.?!

Alig van hét, amikor egy-egy ilyen esetet meg ne örökítene a krónika. Állandó visszatérő fejezetei ezek a rendőri s törvényszéki riportnak. Talán másutt is így van; de a számbeli arány már semmi esetre sem azonos. A szédelgés tömegtermelése külön állapotunk.

*

Ott, ahol egészséges élet duzzad, ipar, kereskedelem lendül s nem tetszést el a vállalkozási kedv, egyszóval minden existenciának teljességgel megvan a módja s lehetősége a maga rendes anyagi érvényesülésére, a pióczáknak nem akad annyi terük s annyi áldozatuk. Akárhovatekintünk, sereggestülakadnak, akik elkényszeredve küzdenek a napi betevő falatért; minden hivatásban, pályán egymásra tolnak előre a céltévesztett emberek, akik esengve kapnak minden reménység után, mely jobb megélhetést, biztos kenyeret ígér.

Az ilyenek lelkileg preparáltak a szélhámos csábitgatásai s ígéretei számára, sorsuk beleszuggérta a hiszékenységet és rövidlátást a szélhámos piócza javára, aki még megmaradt garasaira is éhes. A magyar ember gondolkodása józan, természetes logikával megáldott ugyan, ahoz azonban, hogy a divatos körmönfontóságok és hunczutságok száz és száz nemein átlásson, a tapasztalatok világában nőtt bizonyos raffinnement is kell. Olyan,

amely legalább mechanice beleilleszkedett annak a sok tudnivalónak anyagába, amely a modern ember lényegét teszi. A magyar vidéki élet elszigeteltsége és sok értelemben vett elzárkózottsága nem vezet a czélhoz.

A zöm tudatlan s együgyű a szélhámos művészet kohójában megszülemlert mesterkedésekkel szemben. Ki ne ismerné többek között a zálogjeggyel üzérkedők svindlijét? A lapok ezerszer irták meg, szinte közhelylyé lett már s mégis nap-nap után akad jámbor vidéki, aki felül a ravaszoknak.

A magyar ember egyéniségéből, kivált az alsóbb rétegekben, hiányzik az a mindent legalább nagyjában felölelő hozzászólás és hozzáértés tudásának tulajdonsága. A kereskedelmi s hitel élet finesszei általában ismeretlenek előtte s felül roppant közönséges fogásoknak is.

A gépügynökök üzelméi élénken szóló példákat mutatnak erre. Csalásaik majd kizárólag váltómanipulációkon alapulnak, a melyek terra, inkognita nálunk még az irástudó előtt is.

*

Nagy vonásokban inkább vázlatzerűen igyekeztem a tömegszélhámoságok felvirágzásának nálunk speciális okaira rámutatni. Ezek megszűnésével, megfordultával kell, hogy idők folyamán a szélhámoságok magyar ize, a tömeg jelenléte is megszűnjék, lévén ezek között olyanok is, melyek remélhetőleg nem örökéletűek. Talán legkevesebb lesz a család büntethető részének indítványhoz kötöttsége.

Erős a meggyőződés, hogy ennek szigorításával — hisz elvégre a büntetőtörvénykönyv novelláját

már több ízben is helyezték kilátásba — a szélhámos világunk rögön elveszteni a talajt maga alatt, amelyre szinte hetvenkedő vakmerőséggel ráhelyezkedett.

Ideje lesz, hogy a sokat emlegetett „magyar szédelgések“ révén legalább tömegarányaikban kitöröljenek a minduntalan felkísértő aktualitások sorából.

R. L.

Rendőrségünk ujjászervezése.

— Második közlemény. —

— május 18.

E lap hasábjain legutóbb rendőrségünk ujjászervezéséről kész tervezetet közöltünk, mely ha valóra válik, városunk közrendszete hatalmas lendületet nyerne. Rendőrségünk ujjászervezésével kapcsolatos eszmecserét e cikkünkben befejeztük. Amit még mondani jónak tartunk, az alábbiakban mondjuk el.

Rendőrségünk személyzete.

Rendőrségünknek jelenlegi személyzetével foglalkozni nem kívánunk, amennyiben nem tartjuk helyén valónak a hir piaczná pertaktálni egyesek hibáit, gyöngéit. A jövő rendőrségi személyzetről óhajtunk most véleményét nyilvánítani, mert ha komolyan ujjászervezni akarjuk rendőrségünket, kell, hogy a legcsekélyebb dolgokkal is tisztában legyünk, nehogy az új szervezési szabályzat életbe léptetése után konstatáljuk, hogy hiba van a kréta körül.

Mielőtt az illetékes körök a megalkotandó szervezési szabályzat alapján a rendőrségi személyzet ujjászervezését keresztül vinnék, főleg arra fektessenek főszlyt, hogy a rendőrségünket iskolázzák, meggyőződés után ítélve gyors intézkedési, szellemi erővel, ép testtel, és férfias józansággal felruházott férfiakból állítsák össze. Beteges, vagy italkedvelő ember a rendőrséghez ne kerüljön. Az illetékes körök ne csak halomlás, hanem saját meggyőződésük alapján szerezzenek fogalmat arról, vajon az a bi-

tom. Tudod, én a megtettesült idealizmus vagyok.

— Szép.

— Nos hát, barátom, szakításom egyedüli oka az volt, hogy Valér mostanában feltűnően hizik. Mikor erre a tapasztalatra jutottam, felkerestem azonnal Béla, orvos barátunkat s kikértem véleményét. Ő ugyanis, tudod, a Valérék házi orvosa. És gondoltam mi a nézete.

— Hogy nem lesz tartós hizás.

— Tévedsz, barátom. Béla becsület-szavára állította, hogy nem időszerű, hanem állandó hizásról van szó. Kilátásba helyezte, hogy férjhez menetel esetén Valéria pár év alatt hasonló lesz Mártonéhoz, már pedig ő, barátom, a Márton Gabi állítása szerint 178 kiló. No barátom, most már mindent tutsz. Nem illett volna hozzá, mert én hála az égnek ötvenhat kiló vagyok. — Hiába, én holtomiglan idealista leszek.

— Nagyon derék, Jóska. Ezek után indokolt a szakításod. De lásd édes fiam, a Bartha Katiczával kár volt szakítanod. Az épen hozzád való volt. Ma se több negyvennyolc kilónál, pedig mostanában jobban néz ki.

Jóska e szóra morfondirozásba merült. Majd rám emelve apró szeméinek tekintetét, arcához pompásan illő szomorú mosolylyal így szólt:

— Mondasz valamit, barátom... talán szerettem is azt a szegény leányt... Tudod, anyagi jószágot néztem ki belőle... és hozzád való is lett volna.

— No igen, — sulyra nézve is kifogástalan.

— Igazságod van. De az anyjával nem jöttem volna ki soha az életben. Már a harmadik látogatás alkalmával összekaptam vele. — Ne mond.

— Pedig igaz. És gondold, mi felett kaptunk hajba. Ő azt állította, hogy a saláta olajjal, míg én azt erősítettem, hogy eczettel öntve jó. Ő sem engedett, én pedig nem engedhettem, mert tudott idealista vagyok. Utálok minden természetellenes dolgot, mert elvégre az olaj a mécesesbe, nem pedig a természet egyik nemes adományára: a salátára való. Ezért nem lett a házasságból, barátom, semmi.

Mindezekre kedvem lett volna a kaczajba átmenő mosolygásba kapni, de nem akartam az én ideális Jóskának elvenni a kedvét. Sőt osztottam nézetét a legutolsó szóig, mindenesetre abszurdomnak tartván a saláta olajjal való öntését. Jóskának ez rendkívül jól esett. Bucsuzásokról hatalmasan megrázta kezemet azzal a kijelentéssel, hogy legközelebb tartandó eljegyzésénél én fogom a rendezői szerepet vinni.

Tegnap reggel valaki a főtéren belém ütközött. Ránéztek: Kató Jóska volt, az elmaradhatatlan mosolylyal ajakán. Csak apró szürke szeméinek mozgásából látszott, hogy Jóska pár pillanattal azelőtt valami kellemetlen gondolattal foglalkozott.

— Szervusz, Jóskám! — köszöntöttem.

— Szervusz, kedves barátom — felelté ő.

— No mi ujság? — Milyen eredményel végződött a leánynéző?

E szóra Jóska általa talán soha nem produkált komoly arcot vágott, s szinte mérgesen adta meg a választ:

— Abban maradt a partie.

— Ne mond! — Talán kellemetlen fedezésre jutottál?

— Igen, barátom. Gondold, a volt jövődbelimnek egy kiállhatatlan vén boldos apja van. Már az oszonna ideje alatt megtörtént az összekocczozás.

— Malőrös ember vagy, Jóskám.

— Igazad van. Gondold, az a vén ásványviz pusztító azt állította magáról, hogy ő szenvedélyes vadász. Tudod, én hogy lövök. Minden lövésem biztos, ha jól kél a vad. És én velem szemben azt merte bizonyítani az a vén orvvadász, hogy egy tizenkettős lancaster patronba elég három és fél gramm löpor. — Hát nem négy és fél gramm kell egy rendes löveghez?

— Ugy van.

— No lásd. Tehát, az elleuségem sem kívánhatja, hogy egy olyan vén majomnak legyek a veje. — Majd akad másik barátom, — tette aztán hozzá ajakán a közepeszerű mosolylyal. És hogy komolyan vette a dolgot, arról gondolom, mert minden egyes csinos nőt erősen szemügyre vett, közben bizalmas szemjátékkal adta tudtomra, hogy az, ki itt jön, vagy már elment mellettünk minden tekintetben megnyerte a tetszését, azaz jó lenne feleségnek ha addig közbe nem jönne vami.

zo. yos egyén, ki ma rendőrségi teendőt végez, megfelelő-e mindenben hivatásának, azaz bevállal-e a jövő emberének

Nálunk, városi rendészetnél, közigazgatásnál óriás hiba az, hogy a tehetséget, szorgalmat kellőképen méltányolni nem tudják, vagy tudni nem akarják az illetékes körök. Egy állami intézménynél a legutolsó hivatalos tevékenységével tisztában van a felsőség, míg a mi városi intézményeinknél a dolgok közelebbi szemlélője egyebet sem lát a hamu alatt lappangó szikránál: az elégedetlenség. Kisebb hivatalnok elfojtott keserűséggel néz a társára, kinek félannyi tehetsége van és mégis nagyobb javadalmazást huz, mint ő, nagyobb állású tisztviselő a munka beosztása felett bosszankodik, mert míg ő körömszakadásig végzi a szellemi munkát, addig egy hat elemi iskolát végzett alantass; mondhatni, sablonszerű dolgot teljesít és mégis nagyobb fizetésben részesül, mint ő.

Ez így van nálunk, ennek ellenkezőjét állítani legalább is neveletlenség lenne. Csak egy példát említek fel.

Rendőrségünkönél tudvalevőleg a sablonszerűnek mondható közigazgatási előmunkálatokat polgári és mezőügyi biztosok végzik. Évi fizetésük 1800 korona. Egy 1300 korona évi fizetéssel ellátott irnoktól megkiváncsoltatják a négy középosztály elvégzése, míg egy polgári, vagy mezőbiztos jelöltnek, hogy rendőrtisztviselő legyen és fogalmazói fizetést élvezzen: elég két elemi iskolai bizonyítvány.

A jelenlegi kinevezésekről, vagy választásokról nem szólhatunk, mert az új főispán és polgármester működése alatt még ilyesmi nem történt meg, de az elmúltban szembevető nem tördömség vert tanyát a kinevezések és választások körül. Számátlan olyan egyén került a volt főispánok eskető széke elé, ki még pályázati kérvényét sem volt képes megírni, mert két helyett három és két helyett egyet irt volna, s ki tisztviselővé tétele előtt vagy a kerekasztal mellett nyerte a kordován bőrt, vagy kovács műhely tulajdonos vagy bukott szatócs, vagy katonailag kiképezett szántóvető.

A legutóbbi tisztújításnál pedig az esett meg, hogy törvényellenesen egy 17 éves gyermek ifjut választottak be a tisztviselők sorába. Ez megtörtént, mely szomorú világot vet a multra. Jövőben azt hiszük ez nem fog ismétlődni.

Nos hát, jövőben a falusiakhoz illő sógorom, atyámfia stb. választásoktól és kinevezésektől el kell állani, ami, hogy kiküszöbölést is nyer, gondolom, mert polgármesterünk már is rájött a valódi baj nyitására. Ma már olyan világot élünk, mikor a legcsekélyebb fizetésű állásra is kaphatni képzett, önálló szellemi munkát teljesítő egyéneket, csak nem kell elzárkózni azok kopogtatása előtt. A múltban nem egyszer volt, példa rá, hogy intelligens, igazán a tisztviselői karba illő pályázó neve még a kandidáltak sorában sem nyert helyet, míg egy addigi foglalkozását oldalba rugó egyént a közgyűlés óriás lelkesedéssel és egyhangulag beválasztott oda, hol egyáltalán számára nem lett volna szabad helyet engedni.

Hogy igazságunk van-e vagy nincs, tessék megkérdezni egyes ügyosztály főnökök véleményét. Azok érzik a hibás választás, vagy kinevezésnek a súlyát. Tehetetlenül vergődnek, vesződnek napról-napra. Az illető, vagy családja iránti részvétele nem akarnak az elmozdítás, vagy áthelyezés iránt lépéseket tenni, sőt még dicsőítőnek kell az alantassait, mert ellenkező esetben önmaguk alatt vágnák el a fát. Tudják ugyanis azt, hogy nem a választott, hanem a választó a hibás.

A rendőrség újjászervezésére vonatkozó eszmecserét a következőkkel fejezzük be.

A városházán elintéztet nyert ügyeket a rendőrségnél lebonyolítást nyert ügyekkel összehasonlítani nem lehet. A városházánál ülő emberek a száraz iratokból dolgoznak, míg a rendőrségnél minden perc magán

hordja a változatosság jellegét. A városházánál is gyors felfogásu, kezű és szellemi munkában gyakorlott ember szükséges, de a rendőrségnél százszorta inkább kell az, mert a rendőrségi ügyek bár hivatalos nyelviileg nagyobb részt hasonlítanak egymáshoz, de egyik sem testvér a másikkal, mert ahány, az annyiféle. A rendőrségi teendők azok, melyek a szellemi és testi erőt erős próbára teszik, amennyiben ott tulnyomólag nem az irott betűkkel, hanem élő emberek igazságával és felfogásával kell megküzdeni. A rendőrség személyzete tehát olyan elemekből állítsassék össze, mely emberismerés, gyors szellemi munkaerő és mindenekfelett nem beteges idegesség, hanem megfontolt higgadsága folytán követelni valót maga ellen ne támasszon.

Az illetékes körök pedig mindenestre ne hallomás után, hanem a saját személyes meggyőződésük alapján vegyék kezükbe a tisztító seprűt s miután az erkölcsi sikert magukénak vallják, ne zárkózzanak el az anyagiak áldozata előtt sem, mert ellenkező esetben nem építünk újat, csak az ócska épület renoválásáról lehet szó.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

A Mária Terézia alap átvételéről, fejedelmi akarattal megszabott czélokra való fordításáról mindkét helybeli protestáns egyháznak alapító levelet kell kiállítani. Ezek különféle akadályok miatt mindeideig nem voltak véglegesen megállapíthatók, bár éveken ezelőtt kezelésük alá vették az alap tekintélyes vagyonát az egyházak. Az ág. ev. egyház presbitériuma tegnap három egyező példányban a miniszteriumhoz való felterjesztés végett bemutatta a tanácsnál az ujonnan szerkesztett alapító leveleket. A luth. egyház a várostól két ízben 13,082 koronát vett átál.

Egyházi gazdasági ülés. Az ev. ref. egyház gazdasági albizottsága ma délután 3 óraker Vecsey Imre főjegyző elnöksége alatt az egyháztanács termében ülést tart.

Áldozócstörtők a gör. katholicusoknál. Holnap ünnepli a görög kath. egyház az Ur Jézus menyemenetelének emlékeztét, mely alkalomból a helybeli gör. kath. kápolnában az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: 6 óraker reggeli istentisztelet kenyéradással, délelőtt 9 óraker szt. mise, utána miroválás; délután 3 óraker vecsernye, 4 óraker szt. olvasó.

Vidéki tanítójelöltek vizsgái. A vidéken működő tanítójelöltek képesítő vizsgáit május hó 27-ére tűzte ki az igazgatóság.

Tereferé.

— május 18.

Szeretnek nálunk hivatkozni az angol parlamenti viszonyokra. Ott a wigh és a tory párt felváltják egymást a kormányzásban.

Csak hogy nálunk vig párt nincs, mert a 163 milliós újabb hadi szükséglet ágyukra meg hajókra kell, amikor kenyérré meg ruhára való nincs, elvette a pártok kedvét a vigsághoz. Sőt valamennyi párt hangulata halotti tori.

A kefégyári munkások megint sztrájkolnak. Ez jól esnék nekik Véghetlenül.

De a rendőrhatalóság erélyes beavatkozása folytán most a sztrájk előidőzője, Vázsonyi Sándor, *eszti meg a kefét.*

A péksegédek is letették a fehér kötényt, mert csak 1 korona ebédpénzt kapnak.

Hány, iskolát végzett napidijas sóhajt fel, hogy miért nem lehet péksegéd!

A keletázsiai harcztér messze van. Csak a visszhang hatol át ide.

Ha azt kérjük, milyen hír az, amit magáról ad az orosz? — a visszhang azt feleli rá:

— *O, orosz!*

Ha viszont azt kérjük, mi az, amit az oroszoknak hagynak a japánik? — a visszhang azt feleli rá:

— *A pánik!*

Mákvirág.

NAPI HIREK.

Nagy tűz Hajduböszörményben.

— Három utca leégett. —

május 18.

Ma délelőtt tíz óra után Hajduböszörményből azt a rémhirt vettük, hogy a város lángban áll. A Mester utcán egy nádtetejű kis lakóházban vigyázatlanság következtében tűz ütött ki. A nagy szél és a szárazság folytán a pusztító elem rohamosan terjedt. A lángok egy pillanat alatt átcsaptak a szomszéd lakóházakra és csakhamar az egész utca egy lángtenger volt. A város hatósága nem birt a vehemens erővel dúló elemmel. Egy negyed tizenegykor Rásó Gyula alispánhoz a következő sürgöny érkezett:

Hajduböszörményben négy utca lángokban. Kérünk segítséget.

Postahivatal.

Pár percczel később Publig Ernő tűzoltóparancsnok is hozott táviratot a következő tartalommal:

Hajduböszörményben nagy tűz. Kérünk tűzoltókat.

Polgármester.

Rásó Gyula alispán azonnal intézkedett, hogy a kért segítséget megadhassa. Külön vonatot rendelt, amely 11 óra 49 perczkor vitte volna a debreczeni tűzoltókat és a 39-ik gyalogezred egy segédcapatát.

Szerencsére azonban fél tizenkettő tájban újabb távirati értesítés érkezett az alispáni hivatalhoz, amely arról adott hírt, hogy *sikerült a tűzvész továbbterjedését meggátolni* és így segítségre már nincs szükség.

A romboló elem három utcát pusztított el. *Negyven lakóház meléképületekkel és számos apró jószág lett a lángok martaléka. Emberélet, szerencsére, nem esett áldozatul.*

— **A péksegédek sztrájkja.** A péksegédek még mindig nem vették fel a fehér kötényt. A békéltető bizottság minden igyekezete hasztalan volt, hogy a kiélesült ellentéteket a mesterek és segédek közt elsimítsa. A mesterek hallani sem akartak a segédek kívánságának teljesítéséről és kijelentve, hogy a sztrájkolókkal nem állanak szóba, elhagyták a békéltető tárgyalás színhelyét. A mesterek egyébiránt hajlandók a segédek által követelt hétköznapi 1 K 40 f. és vasárnapi

1 K 60 f. ebédpénzt megadni, ha egymásközt a kartelt nehézség nélkül tudják létesíteni, amely esetben mindenesetre a fogyasztó közönség adná meg annak az árát. A péksegédek biznak törekvésük teljes sikerében, mert tudják, hogy ha az ügy a békéltető bíróság elé kerül, ez a mestereket kötelezni fogja, hogy teljesítsék a segédek követelését, mert minden fentartás nélkül ezt a memorandumukban megígérték. A segédek munkamegszűntetése folytán a mesterek olyanokat is foglalkoztatnak műhelyeikben, akik nem szakképzettek és az iparhatóságnál bejelentve nincsenek. Ennek meggátlása, valamint közegészségügyi szempontból a rendőrhatalóság naponta szemlét tart a pékműhelyekben.

Tanácskozás a városi csendőrségről. Koszika Pál csendőrezredes, a belügyminiszeriumban a csendőrségi ügyek osztályfőnöke, a belügyminiszer megbízásából tegnap Debreczenbe érkezett, hogy a városi csendőrség szervezéséről az illetékes körökkel tanácskozzék. Ebben a tárgyan tegnap délután Kovács József polgármesternél előértekezlet volt, melyen részt vettek: Koszika Pál ezredes, Domahidy Elemér főispán, Kovács József polgármester, gróf Csáky Zsigmond csendőrszázados szárnyparancsnok és Végh Gyula főkapitány és Körner Adolf tanácsnok. Az előértekezlet délután félnyugtól félhatig tartott és a beható tanácskozás során alaposan megbeszéltek azokat a módokat, melyekkel a terv megvalósítása elérhető lenne. Az előértekezletet ma délelőtt 11 órakor részletes tanácskozás követte, melyen a kérdést minden oldalról megvitatják, úgy hogy a város szervezeti szabályainak előkészítésére kiküldött bizottság legközelebbi ülésén, mikor a rendőrség kérdése kerül sorra, már a legalaposabb előmunkálat adatai álljanak a bizottság rendelkezésére. Mi még most is azt hangoztatjuk, hogy a csendőrség behozatala teljesen felesleges és bármennyire is igyekezzenek felsőbb helyről ezt erőszakolni, a törvényhatóság aligha egyezik bele a csendőrség létesítésébe.

Felbbezések a színházügyben. Hétfőn este járt le a határidő a közönségre nézve a várositanácsnak arra a határozatára hogy a színházat hat esztendőre Makó Lajos és Nádassy József ellenében a harmadik, pályázónak, Zilahy Gyula aradi színigazgatónak adják ki. Tegnap egyszerre három felebbezés is érkezett a polgármesterhez, amelyeket az utolsó perczen adtak postára. A felebbezéseket Márton Imre és társai, Móritz Ferenc és társai és Rickl Antal és társai nyújtották be mintegy hatvan aláírással. Valamennyien egybehangozóan azt kívánják, hogy a színházat az eddigi igazgatónak, Makó Lajosnak adják, aki arravalóságát bebizonyította és emellett a város szülötte is. A mai nap folyamán aztán beérkezett Makó Lajos színigazgató felebbezése is a polgármesteri hivatalhoz, amelyben kéri, hogy a tanácsi határozat megváltoztatásával a debreczeni színházat továbbra is az ő kezében hagyják. A felebbezéseket, köztük a Makó igazgatóét is, miután az ő határideje a kézbesítés napjától számított 15 nap volt, mint kellő időben benyújtottakat a legközelebbi városi közgyűlés elé fogják terjeszteni. A gyakorlat régebben is az volt 1864 óta, hogy a színház kiadása iránt végérvényesen a közgyűlés intézkedett.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése. Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután 3 órától kezdődőleg Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak: dr. Magoss György t. főügyész, Kiss Albert, Kardos László, dr. Fejér Ferenc, Schwarz Vilmos, Vargha Lajos stb. Az ülésen folytatták a tegnapi napról elmaradt ügyek tárgyalását. A Lőfkovics-féle 5000 koronás alapítványt, miat külön alapot kívánja a bizottság kezelteni nemes céljához képest. Fontos tárgy volt a városi jéggyár bővítésének kérdése. A főszámvevői javaslat szerint a bővítésre 70,000 korona kell. Erre a célra van a városnak 20,000 korona alapja. A többi költség fedezetül a községi alaptól remélnék köicsont 50 évi törlesztésre. Így javasolja a jogügyi bizottság is. A közlekedés megkivánja a Karcu köz kiszélesítését. Széchenyi-utca felől a sarkon Antal Adolf hajlandó is volna e célra házáat eladni. A jog- és pénzügyi bizottság javasolja megvételét, de csak úgy, ha negyvenezer koronáért megszerezhető. — A miniszter gazdasági ismétlő iskola felállítására kötelezte a várost. Az iskola 43,000 koronába kerül s miután felépítése előtt a város ki nem térhet, a jogügyi bizottság javasolja az összeg fedezetét a felveendő nagy kölcsön terhére. A debreczeni lovaregylet 100 hold területet bir ajándékhatalmára a várostól és 1000 korona segélyt versenydíjakra. Ilyen értelemben kéri szerződésük megújítását. E kérelmekkel a jog- és pénzügyi bizottság a tanácshoz javasolja utasítani a lovaregyletet.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt tegnap délután Thaly Kálmán tiszteletbeli elnök vezetése mellett értekezletet tartott. A napirend előtt Justh Gyula tett jelentést az Irányi- emlékszóbor e hó 29-én tartandó leleplezési ünnepé tárgyában. A párt részéről Komjáthy Béla alelnök tesz beszéd kíséretében koszort a szoborra, melynek leleplezésénél a párt testületileg vesz részt. Ilyés Bálint vagy Benedek János pedig alkalmi ódát szaval. A szoborbizottság nevében Neményi Ambrus tart ünnepi beszédet. Ugyancsak napirend előtt intézódött el Mezőssy Béla pénzügyi bizottsági tagságának ügye is. A párt fölkérésére Mezőssy visszavonta lemondását, s marad a bizottságnak tagja. A csütörtöki képviselőházi ülés két kisebb jelentőségű tárgyának elintézése után a beruházási javaslatot tárgyalták. Komjáthy Béla részletesen, behatóan s igen érdekesen ismertette a javaslatot, melyet általánosságban a párt elfogadott. Álláspontját a Házban Komjáthy fogja kifejteni. Ma délután 5 órakor újabb értekezlet lesz a politikai helyzet és a vasutasok ügyének megbeszélésére.

A város zárszámadása. Az 1903. évi városi zárszámadás átvizsgálására egy szekértő bizottság küldetett ki, melynek tagjai lettek Kardos László, Debreceni Lajos, Schwarz Vilmos és Horváth István. A bizottság napok óta vizsgálta át a zárszámadás egyes tételeit s holnap bevégi munkáját, melynek eredményéről jelentést fog tenni a jog- és pénzügyi és gazdasági bizottságnak, úgy, hogy a zárszámadás az e havi közgyűlésen tárgyalható lesz.

A lakatosok nem sztrájkolnak. A debreczeni vas- és fémipari munkásoknak nagy hajlandóságuk van a sztrájkra. A lakatos ipari munkások azonban nem találnak okot arra, hogy a munkabeszűntetés végső eszközéhez forduljanak. Ezért e hó 20-ára szakosztályi teljes ülést hívtak egybe az ipartestület tanácstermébe, hogy a

teendőket megbeszéljék, nehogy a többi vas- és fém munkások munkamegszűntetésével szemben készségtelenül álljanak.

Ácsok sérelme. Építkezéséknél szokásban van, hogy kőműves vállalkozók az ácsmunkákat is elvállalják, és az ácsok így csak másodkézből jutnak a munkához. Ezt ők nemcsak magukra, de az építkező közönségre nézve is hátrányosnak találják. Ebben az ügyben az ácsok e hó 20-án este fél 8 órakor az ipartestület tanácstermében ülést tartanak.

Harczászati czéllövészet. Május hó 27. és 28-án harczászati czéllövészet lesz a sámsomi gyakorlóterén. Tekintettel az éles töltésekre, ez uton is figyelmezteti a hatóság a közönséget, hogy a czéllövészet alatt deli 1 óráig a sámsomi ut el lesz zárva.

Nyári táncmulatság. Az Iparos Kör a tagok élénk részvétele mellett gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy június 19-én a nagyerdei Dobos pavillonban táncmulatságot rendeznek. A mulatság minál fényesebb sikere érdekében a rendezőség buzgón működik.

Nem lesz pótvásár. Több kereskedő beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben kérték, hogy a vasuti sztrájk miatt nagyon gyenge eredménnyel lefolyt tavaszi nagyvásár kiegészítésül, pótvásárt tartsanak Debreczenben. A tanács ez irányban kikérte a debreczeni ipar- és kereskedelmi kamara véleményét. Az iparkamara tegnap terjesztette be a tanácshoz javaslatát, mely szerint feleslegesnek véleményezi a pótvásár megtartását. Így tehát a nyári vásárig nem lesz vásár Debreczenben.

Tagdíjhátralékok az ipartestületnél. Az ipartestület egyes tagjai késedelmeskednek a tagdíjak befizetésével, úgy hogy azok behajtása iránt az ipartestület vezetősége kénytelen erőlyesebben intézkedni. At is adta már a hátralékokat az adóhivatalnak, ahonnan a behajtást végrehajtás utján eszközlik. Tanácsos, hogy a hátralékokat minél előbb fizessék be, akik azokkal tartoznak, hogy így meg legyenek kímélve a végrehajtás felesleges költségeitől.

A Zion közgyűlése. A „Zion” debreczeni betegsegélyző egyesület 1904. évi május 22-én, délelőtt 10 órakor az izraelita iskola helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Választmányi előterjesztés az Arany János-utcai 20-ik számú ház s a hozzátartozó földek megvétele tárgyában. Figyelmeztetés: Az alapszabályok 41. §-a értelmében ingatlan vételét tárgyaló közgyűlés határozatképességéhez a szavazati joggal bíró egyleti tagok legalább felének jelenléte szükséges. Ehhez képest kéretnek a t. tagok, hogy minél nagyobb számban sziveskedjenek megjelenni.

Elkobzott szalonna. Tegnap délelőtt a huspiazcon Kertész Lajos leplelakostól hat darab oldal szalonnát a rendőrség elkobzott. A szalonnát Csáky állatorvos vizsgálta meg, aki megállapította, hogy a szalonna sertésveszben elhullott állatokból való s a fogyasztásra alkalmatlan. Az elkobzott szalonnát a rendőrség megsemmisíti, Kertész ellen pedig a kihágási eljárást megindítják.

Rendőrségi hírek. Vedres Mihály csavargó a megélhetésnek ama könnyű módját választotta, hogy a főútcán járőkelőktől kéregetett. Aki nem adott neki, azt szitkokkal illette. Garázdálkodásának a rendőrvetett véget, ki bekísérte. — Kerékyártó István csavargó felöntöttagaratra és részeg

állapotban inzultálta a járó-kelőket. A rendőrség börtönébe kísérték.

— **Esküvő.** Székely Albert lapunk felelős szerkesztőjének testvér öccsége, vasárnap tartotta egybekelési ünnepélyét Budapesten Grünfeld József szereteireméltő kedves leányával Malvinnal.

— **Az asszony bosszúja.** Bencz Bertalan cigányzenésznek nincs valami nagy oka megköszönni azt a perczet, amikor elhatározta, hogy bagolyhitre összeáll Végh Jánosnéval. A vadházasság nem egy vad családi jelenetet idézett elő. Végh Jánosné csak legutóbb is érezte a hátán az ilyen összezőrdülések utójeleit. Ezért bosszúból felszaladt a rendőrségre és ott feljelentette, hogy Benczi a napokban Tégláson egy aranygyűrűt emelt el egy ottani korezmárosnétól. Mindjárt akadt egy pár rendőr, aki az aranygyűrűs muzsikusknak felajánlotta a szives kíséretet a rendőrségre. Benczi viszonzta is ezt a figyelmet és felajánlt két koronát a rendőröknek, ha békén hagyják. De Berczit csak bevezették a bűnügyi osztályhoz, ahol most már nemcsak lopásért, de vesztegetés kísérletéért is felelősségre fogják vonni. Addig ott tartóztatták.

— **Mikes Kelemen.** Kézdivásárhelyről jelentik, hogy Háromszék megyében mozgalom indult meg, hogy zágoni Mikes Kelemennek, Rákóczi hűséges kísérőjének, Rákóczi mellett pihenő hamvai a fejedelmével együtt szülőföldjére hazahozassanak. A mozgalom kezdeményezője a sepi-szentgyörgyi székei Mikó-kollégium elöljárója és élére Haller János grófit, Háromszék megye főispánját nyerték meg, kinek intézkedése folytán Háromszék megye legközelebbi közgyűléséből felterjesztésben fogja a kormányt a kérés teljesítésére és hasonló felterjesztések tételére az összes törvényhatóságokat átiratban megkeresni.

— **Vigyázatlan kerékpáros.** Gál István tegnap délután a Csapó-utcán olyan gyorsan biciklizett, hogy kerékpárjával elgázolta az utcán haladó Podlacsek Vinczenát. A szerencsétlenül járt uriaszszonyt dr. Balkányi Ele orvoshoz vitték, aki súlyosabb sérüléseit bekötözte.

— **Miért írta Jókai az Aranyembert?** Eötvös Károly a József főherceg szanatórium egyesület hívására Gyúrára utazott s ott a Gondócs-népkert színházban nagy közönség előtt rendkívül érdekes előadást tartott Jókairól, különösen egyik regényének, az „Aranyember” születése okait eszegezte el nagy figyelem közepett. Az „Aranyember” Horn Edének községi születését. Horn Jókai tizenegy kerületben lépette föl, s mindenütt megbukott vele. Pápan Jókai sógorát választották pártelnökké s a tanárenbernek egy pár kellemetlen választási emlék szakadt a nyakába: kontók innen is, onnan is. Ezeket Jókai vállalta, és hogy kifizethesse. Balatonfüreden megírta két komáromi legendából, miket gyermekkorában hallhatott, az Aranyembert. Eötvös derülten jellemezte a kortes-időket, megindultan jellemezte Jókait és rendkívüli hatást keltett.

— **A főkapitány Budapesten.** Végh Gyula rendőr-főkapitány hivatalos ügyekben ma reggel Budapestre utazott. Távolléte alatt dr. Boldizsár Kálmán kapitány helyettesíti a főkapitányt.

— **Jogtalan tejárulás.** Veres Jolánt a minap rajtakapták a rendőrök, hogy jogosulatlanul kofáskodik tejjel. Akkor hamis ezimet mondott be és ezzel kikerülte a büntetést. Ma újra rajtaespték a Teleky-utcán hasonló tetten. Gondoskodtak, hogy másodsor ne kerülje el a büntetést.

— **Talált felöltő.** A napokban találtatott egy gyermek felöltő, mely a rendőrkapitányság bűnügyi osztályánál őriztetik, hol tulajdonosa kellő igazolás után avetheti.

— **József kir. herceg Jókairól.** Thewrewk István, aki József kir. hercegről és családjáról több művet írt már, levélben kérte meg legutóbb a királyi herceget, hogy tudassa vele, mikor ismerkedett meg Jókai Mórral, mikor és hányszor tisztelgett a költő a kir. herceg előtt, továbbá milyen hatással voltak Jókai művei a fenséges urra. József királyi herceg szintén levélben felelt a kérdésekre és ezeket válaszolta:

„Jókai Mórral megismerkedtem Budapesten 1869 ben, midőn a m. kir. honvédség szervezésére hivatam fővárosunkba. Azóta hol udvari ünnepeken, hol más alkalmakkal Budapesten találkoztam vele és többször meg is látogattam ezen idő alatt.

1884 és 1886 között (a biztos időt csak alosuthi naplómban találandom) egy udvari estélyen szó volt köztünk arról, hogy hazánkban a régi szép szokások annyira elhanyagoltatnak, mások között a szűrték. Erre fölkrtem Jókait, hogy jöjjön egyszer Alosuthra a szűrtre, hol cigányzene mellett latand igazi magyar népünnepeket. Ráállt meghívómra és mikor őszkor bejelentetem a szűrtet kezdetét, meg is jelent és azt kiváló czikkben le is írta akkori lapjában.

Ez alkalommal írta éppen a „Kis királyok”-at és a vele levő lapokat közölte is. Csodálkoztam, hogy ugy egyenként írta az összefüggő regényt egyes lapokra és azokat egymásután a nyomdába küldötte.

Jókai lapjának és regényeinek köszönhetem, hogy távol hazamtól, katonaszkodásom alatt nemcsak el nem felejttem magyar anyanyelvemet, de azzal folyton haladtam fejlődésében, mert magam után hozattam minden tollából kikerült munkát.

Budapest, 1904. V. 16.

József fh.”

— **A Berliini élet.** Mint az előjelekből következtetni lehet, az „Uránia” ma esti előadása zsufolt ház előtt fog lefolyni. Amit a tudományos színház nyújt, az nemcsak elsőrangú látványosság, hanem hasznos tudnivaló, amely az utazás közben szerzett tapasztalatokat pótolja. A fehér vásznon végig vonul előtünk Berlin, az egész óriási világ város és a felolvasó könnyű és világos magyarázatokkal kíséri a látottakat. A mai este a hatalmas német metropolisnak bizonyára számos barátot fog szerezni. — Holnap Róth István számos előadást ért művét „Egyiptom”-ot mutatja be az Uránia. — Az előadásokra jegyek válthatók László Albert és társa utóda (Hegedüs S. és Sándor J.) czégnél és este a színházi pénztárnál.

— **Öngyilkosság vagy gyilkosság?** Hétfői lapunkban hírt adunk arról, hogy Bokor János 17 éves kondásgyereket a Balogh Mihály ebesi tanyáján egy tengeri görében felakasztva találták. Öngyilkosságot vélték, de hogy mi okból, arra nem volt semmi feltevés. Ma délelőtt a gyerek anyja jelentkezett a rendőrség bűnügyi osztályában és ott eladta, hogy a fia testén ütések nyomai észlelhetők, ami arra enged következtetni, hogy a halál okát erőszakban lehet keresni. Jeney Miklós rendőrkapitány az asszonyt ma délután hallgatja ki.

— **Műbarátok,** kik festészettel és égetett festészettel foglalkoznak, ne mulasszák el megtekinteni *Mentze Henrik* ujdonságok áruházát Piacz és Szent-Anna-u. sarkán. Redkivül szép ujdonságok a műfestészet fejlesztésére.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Orosz-japán háboru.

London, május 18. Itt elterjedt hírek szerint a japán főserég erőteljesen nyomul előre Liao-jáng felé.

Pétervár, május 18. A csár elrendelte, hogy a mandzsuriai harcztéren való használatra szibériai léghajó szolgálatot szervezzenek.

London, május 18. A japánok megszállották Föngvancseng vidékét.

Pétervár, május 18. Kuropatkin jelentése szerint Föngvancseng környékén küzdelem volt a kozákok és az ellenség közt. Másfél órai harc után az oroszok visszavonultak.

Az örökimádás templom alapkövetétele.

Budapest, május 18. Az Erzsébet királyné emlékezetére alapított Örökimádás templomának alapkövetétele ma délelőtt magasztos ünnepéggel folyt le. A főváros összes előkelőségei jelen voltak. A király kíséretével fél 10-kor érkezett. Kezet nyújtott József Ágost kir. hercegnek és mindazokat a hölgyeket és urakat, akik az alapítás körül fáradoztak, nyájas megszólításban részesítette. A beszentelés után Samassa József egri érsek fényes segédlettel végezte a szertartást. A királyt távozásakor lelkesen éljenezték.

Nagy sikkasztás.

Nyitra, május 18. Kayser Ernő, a nyitrai kincstári uradalom főtisztje és pénztárnoka, nagy összeg elsikkasztása után családjával együtt megszökött. A városbeli pénztintézetek jelentékenyen vannak érintve a sikkasztás által. A sikkasztó ellen a körözést elrendelték és ingatlanait zár alá vették.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— május 18

Készaru: 5/10-el olcsóbb.

Buza májusi	8:60—8:61
Buza októberre	6:80—6:82
Rozs májusra	5:68—5:70
Rozs októberre	5:30—5:32
Zab májusra	—
Zab októberre	—
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	—
Repeze augusztusra	—

A jegyzők magánmunkálatai.

— A belügyminiszter körrendelete. —

— május 18.

Tisza István gróf miniszternök, mint belügyminiszter most adta ki azt a körrendeletét az összes vármegyei törvényhatóság-

gokhoz, melyben a községi és körjegyzők magánmunkálatának és ezek díjazásának szabályrendeletek után szabályozza. — A körrendeletre szabályrendelet-tervezetet is csatol irányadás czéljából a miniszter. Tájékoztató a főszempontokra hívja fel a körrendelet a törvényhatóságok figyelmét:

„1. Minthogy a jelen szabályrendelet-tervezet 3-ik §-ában felsorolt munkálatok végzése a községi és körjegyzőknek különben is hivatalos teendőit képezi, a II. czimben felsorolt magánmunkálatok végzése pedig főleg a községek kevésbé vagyonos lakosságának érdekében engedtetik meg, ennél fogva a vármegye közönségének azon rendelkezéseit, amelyekkel ezen munkálatokért szedhető díjakat állapítja meg, csak az esetben hagyhatnám helyben, ha általában mérsékelt díjak szedése engedtetik meg.

2. A szabályrendelet-tervezet 4. §. 10. pontjában említett kérvényeknél a különféle tárgyú és czélú kérvények felsorolása mellőzendő, mert az e czimen szerkeszthető összes kérvények különféleségüknek fogva a szabályrendeletben fel nem sorolhatók, a különféle tárgyú kérvények hiányos felsorolása pedig csak félreértésekre szolgálhat alkalmat.

3. A 4. §. 8. pontjában említett telekkönyvi kérvényeknél felszámítható díjazásnál az annak alapjául szolgáló ügylet tárgyának értéke szerinti díjazást mellőzni kívánom, egyrészt, mert ezen kérvények rendszerint nem önálló, hanem legnagyobb részben együtt járnak azon ügyletekkel, melyek után felszámítható díjakat az ügylet tárgyának értéke szerint megállapítani a vármegye közönségének úgy is módjában áll, amennyiben pedig a telekkönyvi kérvény alapjául szolgáló ügylet nem a jegyző közreműködésével kötött meg, úgy magának a telekkönyvi kérvénynek szerkesztése körül felmerülő munkát az, hogy a kérvény mily összegekről szól, nem befolyásolja.

4. Jövőre nézve kívánatosnak tartom, hogy a megalkotandó szabályrendelet szövegébe mindazon rendelkezések, melyek e tárgyra nézve kiadatnak, a szabályrendelet-hez mellékelteként csatoltassanak.

Ezek után felhívom a vármegye közönségét, hogy ezen kérdésre vonatkozólag szabályrendeletét szükség esetén rendkívüli bizottsági közgyűlés összehívása után is a jelen rendeletben foglaltak figyelembevételével alkossa meg s azt annak szabályszerű kihirdetése után jóváhagyás végett július hó végéig terjeszse fel.

Miután pedig nagy sulyt helyezek arra, hogy e szabályrendeletek az egész országban mielőbb megalkottassanak s a jegyzők magánmunkálataira vonatkozó nyilvánosság és felügyelet életbeléptethető legyen, felhívom, hogy gondoskodják róla, hogy fenti határidő betartható legyen.“

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

24

— Ön valóban igen szives hozzám!
— Örömebb járok egyedül, amint már ezt azelőtt is mondtam önnek.
— Nem is önért aggódtam én, hanem keresztleányomért.

— Keresztleányáért? Ki az?
— Chevreuse kisasszony, kit úgy hiszem, hirbe akar ön keverni.

— Ó az ön keresztleánya? Lám, lám! Így már értem. Féltekeny vagy megvetett szerelmesnek véltem önt előbb; de mihelyt oly atyafélét látok önben, hajlandó vagyok elismerni jogait s biztosíthatom, akár meg is esküdhetem reá, hogy szerfelett sajnálom Mariánna jó hírének ártani.

— Tudja meg édes barátom, hogy az én szándékom tiszta, mint a kristály.

Tegnap az én bájos jóvendőbelim nem akart tőlem elfogadni egy szál virágot, azt mondván, hogy lova számára akarta leszakítani és én akkor oda nyújtottam lovának, azaz, a fiatal kanczának, melynek, miként az este mondta, Suzon a neve. Nekem tehát szándékom ma hajnalban lefosztani itt körül valamennyi virágos bokrot s egy egyszerű füzért csinálni, vadkacsia s más szép mezei virágokból, melyet Chevreuse kisasszony ajtajára fogok felakasztani, ez egyszerű iratkával, melyet előre elkészítettem s magammal hoztam zsebemben, ime: Suzon kisasszonynak legalázatosabb szolgálója, Láthatja, hogy ebben legkisebb ok sincs a haragra s hogy keresztleánya csak nevetni fog az ötlet felett.

— Ha önnek az a becsvágya, hogy nevetésre ingerelje őt, azt hiszem, sikerülni fog czélját elérni.

— Azt reményli ön, hogy rovásomra fog nevetni Mariánna? Legyen! Most az a főkérdés, hogy akár rokonszenvvel, akár gunyosan, csak hogy velem foglalkozzanak gondolatai s ön még lekötölezz engem, ha neveltségessé tesz előtte. Majd bosszút tudok é. állani rajta, midőn szive, feje tele lesz s elkábitva az én sok bohóságomtól és teljesen meghódítottam őt.

Szándékom mindeképen erre törekedni, mindazonáltal oly módon, hogy szigorú keresztatyjának ne kelljen emlékeztetni engem a tiszteletre, melylyel fogadott leányának tartozom.

Péternek kedve lett volna azon rögtön ellenvetést tenni e beszédre, hogy a Suzonnak felajánlott virág egyértelmű a Mariánának szóló szerelmi nyilatkozattal, oly nyilatkozattal, mely annyival inkább adhat okot szóbeszédre, mivel a majorbeliek nem tudván olvasni s meglátván e virágfüzért a kapun, méltán azt gondolhatják, hogy nem más az, mint május-fa, azaz, eljegyzés jele a kisasszony részére, mely szokás itt gyakorlatban van a fiatalok között; de Fülöp annyira elhatározottan látszik végrehajtani szándékát, hogy neki vagy engedni kellett, vagy megharagudnia, mi mindenekfelett neveltségessé tűnt volna fel előtte s a házigazda kötelességével meg nem egyezhetőnek, a vendégi jogot sértvén meg durván az által

(Folyt. köv.)

ESTAKERT
nagyerdei járás, 13. szám, Debreczen legszebb helyén, egy téli lakásra épült villa, szép magas szobákkal, verenda és pinca, parkirozott és 640 négyszögöl borszöllővel együtt, előnyös feltételek mellett eladó. Értekezni hetni ugyanott.

BUZIÁS gyógyfürdő

Temesmegye, vasuti állomás.

Idény május 15-től szept. 15-ig.

Magyarország legszónsavdusabb vasas-ferráisaival bíró specifikus gyógyhely szív- és nőbántalmaknál.

Aczélfürdők, hidegvizgyógyintézet moorfürdők a medico-mechanikai intézetben rendszeres Schott-féle

gyógymód és gép (Zander) gymnastika.

Dr. Mahler Gyula a szív-bajosok orvosának vezetése alatt. A fürdőre vonatkozó felvilágosításal szívesen szolgál és prospectust küld.

A fürdőigazgatóság Buziáson.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Üzletfelosztás miatt leszállított árak.

Piac-utca 69. szám alatt levő főüzletünket felosztatjuk, miért is a raktáronlevő árukat, u. m. posztó- és szalmakalapok, cipők, ingek, nyakkendők, esőernyők, sétabotok, férfi-, női- és gyermekharisnyák, utazókосarak, gyermekkocsik, gyermekjátékok, kertiszékek, pénz-, szivar- és cigarettatárcák és számos itt fel nem sorolt áruk leszállított áron lesznek elárulva.

Bolti berendezés és 2 kirakat-szekrény igen olcsón eladó.
Miklós és Markbreit
bazaráru üzlete.

== AZ ÚJ ==
DELAINÉK,
Kretonok, Batisztok,
== ZEFIREK, ==

Bordürös- és áttört-
Ruhavásznak,

már raktáron vannak

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz

DEBRECZENBEN, FÓTÉR, 31 IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arcsejéltető s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát napal is használható s az arcznak üdeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcsvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. **1 tégyel harmat-crème ára 1 korona.** A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arczpor, mely az arcznak üde, ifjú színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz ára 50 fillér.** — **Nagyobb dobozó 1 és A Mollitergin,** legkiválóbb arcz s különösen kézborápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kéz bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcz bőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kéz bőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergia ára 1 korona.**

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz, Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.** Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Egy tégyel hajkenőcs ára 1 korona. — A Mihalovits-féle **Iztelen csukamájolaj** teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. — A Mihalovits-féle

China-bor, China vas-bor, Condurangó-bor, Pepsin-bor.

Egy üveg ára 1 korona 60 fillér,

Szomorodni borból kiváló gondallal készült gyógyberek, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa a 329/15881-1903. b. gy. sz. határozat folytán az alább felsorolt Ispóty-telepi szegényház tervszerű építéséhez szükséges építési munkák biztosítása céljából zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A teljesítendő munkálatok a következő összegekkel vannak előirányozva:

Megnevezés	Föld, kőműves, burkoló és elhelyezési munkák		Burkoló munkák		Kőfaragó munkák		Vas szerkezeti munkák		Ács munkák		Tetőfedő munkák		Bádogos munkák		Asztalos munkák		Lakatos munkák		Mázoló munkák		Üveges munkák		Összesen	
	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.
Férfi árpolda . . .	40181	10	2467	58	1928	80	4386	63	6383	84	1827	49	930	53	6553	81	2392	—	804	80	1221	60	69078	18
Női árpolda . . .	40181	10	2467	58	1927	80	4386	63	6383	84	1827	49	930	53	6553	81	2392	—	804	80	1221	60	69078	18
Dékán lak . . .	11247	77	—	—	480	—	1339	29	2961	08	—	—	353	89	1177	76	551	—	190	17	214	40	18515	36
Fürdő . . .	12416	95	377	85	432	—	1084	02	2761	89	—	—	479	58	1240	68	623	—	193	98	247	—	19856	95
Összesen . . .	104026	92	5313	01	4769	69	11196	57	18490	65	3654	98	2694	53	15526	06	5958	—	1993	75	2904	60		

Együtt: 176528 67

Egyszázhetvenhatezeröttszázhuszonnyolcz korona 67 fillér.

Ajánlattevő minden munkanemre külön-külön vagy az összes munkára.

A pályázatban résztvehet minden kellő képesítéssel bíró vállalkozó és iparos.

Írásbeli zárt ajánlatok fogadtatnak el, melyekben az ajánlatba huzandó egységárak vagy százalék engedmény betűvel és számmal tisztán,

olvashatóan kiirandók.

Pályázó köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőknek elvállalja.

Minden ajánlattevő köteles az előirányzati összeg 5%-át bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a városi házipénztárnál letenni s a letéti-jegyet ajánlatához mellékelni. Ily letéteket a városi házipénztári hivatal folyó évi június hó 4-ig délelőtt 10 óráig fogad el.

A szabályszerűen bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok folyó évi június hó 4-én délután 5 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

A beérkezendő pályázatok folyó évi június hó 5-én, délelőtt 10 órakor a városháza nagytanácsstermben nyilvánosan bontatnak fel.

Elkésve beadott, távirati vagy utóajánlatok, valamint kellően szerelt kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül szabadon választhasson vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására másképpen intézkedhesék.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontástól számítandó 30 napig kötelezettségben marad.

A terv, költségvetés és vállalati feltételek a mérnöki hivatalban (Simonffy-ntéza 2/b. II. em. 13. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Kelt Debreczen szab. kir. város tanácsának 1904. évi május hó 13-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Apró hirdetések.

Dija 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 ér. 8 fillér

LAKÁS változá. Tudatom, hogy lakásomat mely eddig Hatvan-utca 31. sz. alatt volt Széchenyi utca 27. szám alá helyeztem, Popper Dávidné okl. szülész. Debreczen, Széchenyi-u. 27.

== PÉKEK részére ==

kenyerre ragaszható számok

füzetekben (egy füzet 1—120-ig kétszer számozva), kapható a

== Városi nyomdában, ==

ára egy füzetnek 10 fill.

Első minőség.
30 év óta Évi készítmény 49 000 kerékpár.

Arfegyzők ingyen és bérmentve.
Hillman, Herbert & Cooper,
(The Premier Cycle Co. Ltd.) Coventry (Angol-ország), EGGER I. B. Nürnberg-Düss.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent Anzai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és esemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

A M. KIR.

Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM,

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű gőzcséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas Compound lokomobilokat.

Millenium

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Kerületi képviselő: HARTSTEIN KÁLMÁN Debreczenben.

Heti gyártás 15.000 pár cipő.

TURUL czipőgyár részv. társaság

az ország legnagyobb czipőgyára.

Feltűnést keltő árak!

Női bőr czugos czipő 2 40 frt	Női füzös czipő, fekete és színes 2 80 frt	Női gombos bőrczipő fekete v. színes 3 frt	Női füzös czipő box bőr 3 75 frt
Férfi czugos czipő, borított és sima 2 50 frt	Férfi bőr füzös czipő 3 frt	Férfi czugos vagy füzös Boxcalf 4 25 frt	Színes női bőr félczipő 2 frt
Női bőr félczipő 2 frt	Női, szürke vitorla vászon félczipő 1 frt	Férfi szürke vitorlavászon fél czipő 1 20 frt	Női félczipő gumival 1 20 frt
Fekete és színes, füzös czipők leánykák részére 90 krtól	Leánygombos félczipő 1 70 frtől	Leány füzös bőrczipő színes v. fekete 1 80 frtől	Női szalon czipő 1 50 frt

**Elegáns,
tartós,
kényelmes
és olcsó.**

Főraktár Debreczen, Piacz-utca 50. szám.

92 saját raktár a bel- és külföldön

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.